

سازمان بیهوشی کشور
معاونت امور توانبخشی
سازمان توانبخشی مبتنی بر جامعه

آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول

۴

کتابچه‌ی آموزشی برای خانواده‌ی فرد کم‌شنو یا فردی که مشکل گفتاری دارد

اطلاعاتی درباره این معلولیت و کمک‌هایی
که می‌توان در این مورد انجام داد

سازمان بهداشت جهانی

<p>عنوان و نام پدیدآور: کتابچه‌ی آموزشی برای خانواده‌ی فرد کم شنوا یا فردی که مشکل گفتاری دارد: اطلاعاتی درباره این معلولیت و کمک هایی که می توان در این مورد انجام داد/ مؤلف سازمان بهداشت جهانی ؛ مترجم سازمان بهزیستی کشور، ستاد توانبخشی مبتنی بر جامعه</p> <p>مشخصات نشر: تهران : سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی ، ۱۳۸۸ .</p> <p>مشخصات ظاهری: ۸ ص ۰۰: مصور ؛ ۲۲×۲۹ س م .</p> <p>فروست: آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول = [ج. ۴]. Training in the community for people with disabilities</p> <p>شابک: دوره : ۷- ۲۱- ۵۵۱۷- ۶۰۰- ۹۷۸- ۴: ج. ۵- ۲۵- ۵۵۱۷- ۶۰۰- ۹۷۸- ۴</p> <p>وضعیت فهرست نویسی: فیبا</p> <p>یادداشت: عنوان اصلی : Training package for a child who has difficulty Hearing or speaking : Information about the disability and what you can do about it .</p> <p>موضوع: توانبخشی - راهنمای آموزشی</p> <p>موضوع: معلولان - راهنمای مهارت های زندگی</p> <p>موضوع: معلولان - مراقبت های خانگی</p> <p>موضوع: گفتار - نارسایی ها</p> <p>موضوع: شنوایی ناقص</p> <p>شناسه افزوده: سازمان بهداشت جهانی</p> <p>شناسه افزوده: World Health Organization</p> <p>شناسه افزوده: سازمان بهزیستی کشور . ستاد گسترش توانبخشی مبتنی بر جامعه</p> <p>شناسه افزوده: سازمان بهزیستی کشور . اداره کل روابط عمومی</p> <p>شناسه افزوده: آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول ؛ [ج. ۴].</p> <p>رده بندی کنگره: HDV ۲۵۵/۸ ۴. ج. ۱۳۸۸</p> <p>رده بندی دیویی: ۳۶۲/۱۷۸۶</p> <p>شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۰۷۴۹۵</p>

آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول

کتابچه‌ی آموزشی برای خانواده‌ی فرد کم شنوا یا فردی که مشکل گفتاری دارد.

اطلاعاتی درباره این معلولیت و کمک هایی که می توان در این مورد انجام داد (۴)

مؤلف: سازمان بهداشت جهانی

مترجم: ستاد توانبخشی مبتنی بر جامعه

ناشر: اداره کل روابط عمومی سازمان بهزیستی کشور

ویراستاران علمی: محمدرضا اسدی - طلّیعه ظریفیان

صفحه آرایي: ندا شوقي

چاپ اول: ۱۳۸۸

شمارگان: ۲۰۰۰۰ جلد

قیمت: اهدایی

خانواده گرامی

این کتابچه به شما کمک می‌کند تا کودکی را که کاهش شنوایی یا مشکل گفتاری دارد و در ارتباط برقرار کردن با دیگران مشکل دارد، آموزش دهید.

در برخورد با کودکی که کاهش شنوایی یا مشکل گفتاری دارد به نکات زیر توجه کنید.

۱. ابتدا تمام کتابچه را یک بار بخوانید.

۲. ببینید کدام بخش برای کودک تحت آموزش شما لازم و مفید است.

۳. اگر کودک در موردی تواناست یا مشکلی نداشت، می‌توانید به بخش‌های دیگر بپردازید.

۴. اگر کودک در مواردی مشکل دارد، روی آن بخش وقت بیشتری بگذارید.

۵. در آموزش به کودک عجله نکنید. اگر کاری را یاد گرفت و به تنهایی انجام داد او را تشویق کنید.

۶. با خونسردی و مهربانی با کودک صحبت کنید و به او نشان دهید که با او دوست هستید و می‌خواهید به او کمک کنید.

۷. به کودکی که حرف‌های عجیب و غریبی می‌زند، نخندید.

۸. کودک را نترسانید و تهدید نکنید.

۹. کودک را دست‌نندازید و مسخره نکنید و به دیگران نیز چنین اجازه‌ای ندهید.

منظور از این کتابچه راهنما چیست؟

- دلایل کاهش شنوایی

- اطلاعاتی درباره کودکانی که کم‌شنوا به دنیا می‌آیند و یا در سالهای اول زندگی شنوایی خود را از دست می‌دهند.

- اطلاعاتی درباره بزرگسالانی که شنوایی خود را پس از زبان‌آموزی از دست داده‌اند چگونه صحبت می‌کنند.

- دلایل بروز مشکلات گفتاری

- اطلاعاتی درباره کودکانی که مشکل گفتاری دارند اما می‌توانند بشنوند.

- اطلاعاتی درباره بزرگسالانی که مشکل گفتاری دارند اما می‌توانند بشنوند.

- افرادی که کم شنوایی یا مشکل گفتاری دارند به راحتی نمی توانند با دیگران ارتباط برقرار نمایند.
- ارتباط به این معناست که مردم فکر، احتیاج و احساس خود را با یکدیگر در میان بگذارند. مردم از طریق برقراری ارتباط با یکدیگر، همدیگر را بهتر می شناسند.
- مردم با روش های مختلفی با هم ارتباط برقرار می کنند. این روش ها به این قرارند:

- یک نفر صحبت می کند و دیگری حرف های او را می شنود و می فهمد.
- یک نفر با استفاده از حرکات دستها صورت و بدن آن چه را که می خواهد برای دیگری بیان می کند و شخص مقابل منظور وی را می فهمد.

- فردی مطلبی می نویسد و دیگری آن را می خواند.
- بیشتر مردم از تمام روش های فوق برای برقراری ارتباط با دیگران استفاده می کنند. اما گفتن و شنیدن از جمله روش هایی هستند که بیشترین استفاده را دارند.
- بنابراین افرادی که کم شنوایی و مشکل گفتاری دارند در برقراری ارتباط با افراد خانواده و جامعه خود مشکلاتی پیدا می کنند.

افرادی که کاهش شنوایی دارند:

- فرد ممکن است به یکی از دلایل زیر دچار کاهش شنوایی شده باشد.
- از بدو تولد دارای کاهش شنوایی بوده است.
- به دنبال ابتلا به بیماری خاصی به دلیل آسیب دیدن گوش کاهش شنوایی پیدا کرده باشد.
- ممکن است بعضی از صداها مانند صداهای بلند یا سر و صدای زیاد را بشنود اما صداهای گفتاری را نشنود. یا اینکه قادر به شنیدن هیچ صدایی نباشد.

کودکانی که کم‌شنوا به دنیا می‌آیند و یا در سالهای اول زندگی شنوایی خود را از دست می‌دهند.

■ کودکان معمولاً با گوش کردن و با صدا سازی اصواتی که شنیده اند معنی کلمات را درک می کنند و به حرف می افتند.

■ بنابراین کودکی که هیچ صدایی را نمی شنود، نمی تواند به موقع حرف زدن را شروع کند. زیرا نمی تواند گفتارهای دیگران را بشنود، و نمی داند که دیگران برای ارتباط برقرار کردن، از کلمات استفاده میکنند. چنین کودکی در خانه و مدرسه به کمک زیادی نیاز دارد تا برقراری ارتباط با دیگران را یاد بگیرد. وی با حرکات دست ها، صورت و بدن با دیگران رابطه برقرار می کند. او ممکن است تا حدودی صحبت کردن را یاد بگیرد، اما صداهایی که تولید می کند شبیه صداهای گفتار عادی نیست.

■ کودکی که کم شنوایی دارد ولی صداهای بلند را می شنود نیز در صحبت کردن مشکل دارد. این کودک تنها زمانی صحبت دیگران را می شنود که بلند و شمرده حرف بزنند. این کودک ممکن است فقط تعداد بسیار کمی از لغت ها را یاد گرفته باشد بنابر این نمیتواند به خوبی با دیگران صحبت کند. چنین کودکی در مقایسه با کودکانی که خوب می شنوند برای آن که حرف زدن را یاد بگیرد به زمان بیشتری احتیاج دارد. او در خانه و در مدرسه برای آن که صحبت های دیگران را بفهمد به کمک نیاز دارد.

چنین کودکی از حرکات دست ها، صورت و بدن خود نیز برای ارتباط برقرار کردن با دیگران استفاده می کند.

■ کودکی را که شما آموزش می دهید ممکن است کم شنوایی و قادر به صحبت کردن نباشد. در چنین حالتی برای آموزش کودک در برقرار کردن ارتباط از توان یار محلی خود کتابچه مربوطه را بخواهید.

بزرگسالانی که شنوایی خود را پس از زبان آموزی از دست داده اند چگونه صحبت می کنند:

■ فرد بزرگسالی که پس از زبان آموزی دچار کاهش شنوایی شود همچنان می تواند صحبت کند ولی میزان آن به تدریج کم خواهد شد.

■ افراد خانواده و دوستانش باید او را به صحبت کردن تشویق کنند. به علاوه آن ها می توانند با استفاده از حرکات دست ها، صورت و بدن خود به او کمک کنند تا گفته ها را درک کند.

■ فردی که شما او را آموزش می دهید ممکن است شخص بزرگسالی باشد که پیش از ایجاد کاهش شنوایی قادر به صحبت کردن بوده است. در چنین حالتی از توان یار محلی خود بخواهید کتابچه مربوطه را در اختیار شما قرار دهد تا بتوانید با استفاده از آن ارتباط برقرار کردن را به این فرد یاد بدهید.

افرادی که مشکلات گفتاری دارند اما می توانند بشنوند.

یک فرد معلول ممکن است به یکی از دلایل زیر مشکلات گفتاری داشته باشد.

■ چون نمی تواند کلمه ها را به طور صحیح بیان کند.

■ چون نمی تواند به راحتی کلمات را به خاطر آورد.

کودکانی که مشکل گفتاری دارند اما می توانند بشنوند.

■ بعضی از کودکان با این که خوب می شنوندیرتر از سایر کودکان حرف زدن را یاد می گیرند. اگر کودکی را که شما آموزش می دهید اشکال گفتاری داشته باشد چه بسا که به یکی از دلایل زیر این مشکل را پیدا کرده باشد.

■ کودک ممکن است علاوه بر مشکل گفتاری در حرکت دادن بعضی از اعضا بدنش نیز مشکل داشته باشد. بعضی از کودکان که نمی توانند دست ها و پاهای خود را حرکت دهند در حرکت دادن عضله های صورت، زبان و لب های خود نیز اشکال دارند گفتار این کودکان ممکن است واضح نباشد.. اگر کودکی را که شما آموزش می دهید علاوه بر مشکل گفتاری مشکل حرکتی

نیز داشته باشد به منظور تربیت و آموزش او برای برقرار کردن ارتباط "کتابچه بازی ها" را از توان یار محلی خود بگیرید.

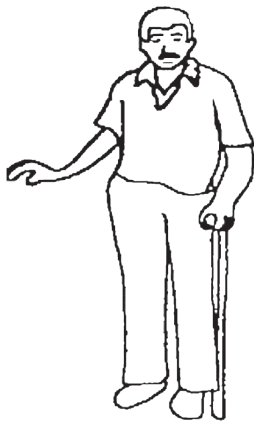
■ رشد گفتار کودک به تاخیر افتاده است ولی کودک مشکل حرکتی ندارد..

اگر کودکی را که آموزش می دهید مشکل گفتاری دارد ولی مشکل حرکتی ندارد، کتابچه "بازی ها" را از توان یار محلی خود بخواهید. از این کتابچه در آموزش کودک برای برقرار کردن ارتباط استفاده کنید.

بزرگسالانی که مشکل گفتاری دارند اما می توانند بشنوند..

■ فردی را که شما آموزش می دهید ممکن است شخص بزرگسالی باشد که می شنود اما مشکل گفتاری دارد. ممکن است وی بعد از یک بیماری دچار این مشکل شده باشد.

بیماری که باعث مشکل حرکتی در دست ها و پاها و یا یک طرف بدن می شود ممکن است باعث مشکل گفتاری نیز بشود. فردی را که شما آموزش می دهید ممکن است دچار این بیماری باشد.

■ این فرد ممکن است در به خاطر آوردن کلمه‌ها مشکل داشته باشد. شاید او تنها بعضی از کلمه‌ها را به خاطر آورد و در به یاد آوردن بسیاری از کلمه‌ها مشکل داشته باشد.

■ فرد ممکن است در فهمیدن معنی بعضی از کلمه‌هائی که دیگران در صحبت با او به کار می‌برند، اشکال پیدا کرده باشد.

■ به دلیل وجود مشکلی که فرد در فهمیدن و به یاد آوردن بعضی کلمه پیدا کرده افراد خانواده و دوستان او ممکن است با او صحبت نکنند. در این صورت بیشتر اوقات تنها می‌ماند.

■ روش‌های مختلف برقرار کردن ارتباط را با او تمرین کنید. به او فرصت صحبت کردن بدهید و ببینید آیا می‌تواند کلمه‌ها را به یاد بیاورد؟ به علاوه ببینید که آیا می‌تواند از حرکات صورت و دست‌ها و بدن برای برقرار کردن ارتباط استفاده کند؟

■ در مورد نوع آموزشی که فرد برای برقرار کردن ارتباط باید یاد بگیرد، با توان یار محلی خود صحبت کنید شاید او بتواند از کسی که اطلاعات بیشتری دارد، بخواهد که به شما کمک کند.

نتیجه

بعد از مطالعه این کتابچه می توانید اطلاعات خود را با پاسخ به پرسش های زیر ارزیابی کنید.

■ روش هایی که افراد برای برقرار کردن ارتباط از آن ها استفاده می کنند، کدام است؟

■ چه عواملی سبب می شود که فرد دچار کاهش شنوایی گردد؟

■ چه عواملی سبب می شود که فرد دچار مشکل گفتاری گردد؟

■ آموزش کدام یک از این دو فرد، در برقرار کردن ارتباط آسان تر است؟

شخصی که قبل از کم شنوا شد نمی توانسته بشنود و صحبت کند.

یا فردی که هیچ وقت قادر به شنیدن نبوده است. چرا؟

■ به کسی که کاهش شنوایی یا مشکل گفتاری دارد چه کمکی می توانید بکنید؟

اکنون به صفحه های پیش نگاه کنید تا ببینید آیا پاسخ هایتان صحیح است یا خیر. در صورتی که هر کدام

از پاسخ های شما اشتباه بود، کتابچه را دوباره بخوانید و دوباره به پرسش ها پاسخ دهید و جوابتان را بررسی

کنید. اگر اشکالی در این مورد دارید با توان یار محلی خود در میان بگذارید.